

192

פרוטוקול מס' 33/א

מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ג', ה' בטבת תשט"ז - 20.12.55

בכחן:

- י. גורי - היו"ר
- י. אפרתי
- א. בקר
- א. בהיר
- י. בדר
- ח. אריאב
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- מ. חזני
- ז. סוזיב
- י. פדר
- מ. קלמר
- י. ספיר
- ח. רובין

ש. בזק - מזכיר הוועדה

א. ג.

חוזמים:

שר האוצר ל. אשכול
 ש. גולן - המנהל הכללי של מסד האוצר
 א. ארנון - הממונה על התקציבים
 ד"ר ג. קיטרון - מטעם מסד המספסים

1. שאול זל האוצר
2. דיין על התקציב הנוסף.

סדר-היום:

הישיבה נפתחה בשעה 09.00.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

ז. סוזיב:

יש לי כמה שאלות לשר האוצר.
 בענין מלון "מגידו", האם מכירת המלון היתה
 קטורה בהקצבת מטבע זר. בעלי המלון השקיעו בו מטבע זר. האם הקוצה
 ש"לם חלק מהתשלום במטבע זר מסלו או שזה הוקצב על-ידי מסד האוצר.
 אם נכון הוא שהאוצר נתן הסכמתו לתשלום מטבע זר - אני מבקש להביא את
 הענין לדיון בוועדת הכספים.

שאלתי הסנייה קטורה בירישת על סגירת בית-
 החרושת "קסר" בחיפה לרגל צמצום היצוא וצמצום הסכירות בשוק הפנימי.
 אני מבקש שכל הכעיה הזו תועמד על סדר יומה של הוועדה, מה הסיבה
 לקטיים היצוא של מלט. אני מבקש לראות את הענין הזה כדחוף.

אני קורא בעתון בקשר לסובסידיה שתנובה החליטה
 לשלח ללונדן, בעד כל ביצה 1.5 או 2.5 גרוס, מתוך הנחה שהמססלה תחליט
 להסלח. פירוט הדבר שאנחנו נעמוד בתשלום של סכום ניכר של סובסידיה
 לענף הביצים. האם תנובה מסלמת זאת על חשבון, איזה קרנות יש לה. אני
 מבקש לדעת מה מתרחש בסטח של סובסידיות ובסטח של ביצים בכלל.

ועדת הכספים
20.12.1955

ס.י.

אני מבקש אינפורמציה בקשר למכס על סחורות
הסוכנות על-ידי הסוכנות ומוסדות דומים.

ס. חזני:

ב) בקשר לכוונה לבטל את הסובסידיה על מספוא,
מה תהיה ההספעה על הרפת והלול?

א. בה"ר:

נסאלה כאן שאלה בקשר לענף הביצים. זה קסור
עם סובסידיות, אבל זה אולי קסור לבעיית כלכלה,
אם יוטב בראש ימצא שזה סייד לועדת הכספים, אני מציע להעלות על סדר
היום את כל הבעיה של מסק הלול.

היו"ר י. גורי:

מקומה של השאלה הזאת לפי הנוחח הזה הוא בוועדת
הכלכלה.

גם שאלתו של מר סוזייב אינה שייכת במיסדין
לוועדת הכספים. צריך קודם כל להוכיח שתנובה דורשת מהמטסלה, שהמטסלה
מונה להחזיר, ואז השאלה הופכת להיות שאלה של סובסידיה ותקציב, וועדת
הכספים צריכה לדון בזה. אבל כפי שהשאלה הוצגה פה, אין מקום להכניס
אותה לסדר היום.

כבר הבאתי לפני הוועדה את מחשבותי על מדרי
עבודתה של הוועדה, וכן הבאתי לידיעתה שבעבר נהגנו לחלק כמה ענינים
לוועדת מסנה. הוועדה נתחלקה מלכתחילה לסתי ועדות מסנה, לא אדעיות
אלא קבועות. בכל אחת מהן הסתתפו תסעה חברים. הבאתי גם את הנוסאים
סצדין לספל בהם כהכנה לקראת הדיון בתקציב. חבר הוועדה רובין ביקש
לא למכס בענין זה היות והוא מערער על הצעותי. כיון שזה מעכב לנו
את העבודה, והייתי רוצה להפעיל כבר את ועדות המסנה, אני מבקש את
רובין לוטר מדוע הוא מתנגד להצעותי.

ח. רובין:

נראה לי שמבחינת יעילות העבודה אין לנו רווח
בחלוקה שהוצעה על-ידי יוסב הראש. אינני סולל
סמדי פעם בפעם אפסר להקים ועדת מסנה לענינים מסויימים, לפעמים אפסר
למסור לה סמכות להחליט בסם הוועדה כולה. אבל הדיון בדרך כלל בסתי
ועדות לא נראה לי יעיל. אני רוצה להגיד סגם בסוף הכנסת הסניה כמעט
וועדות המסנה כבר לא פעלו.

הייתי מציע לא להצביע בענין זה, אלא לעסות
נסיון, למנות ועדת המסנה לפי הצורך לענינים מיוחדים. אני גם בעד
זה שיט למסור לוועדה זו או אחרת לצורך מסויים סמכות מלאה לגמור ענין.

ט. בזק:

יש לי אינפורמציה על עבודת הוועדה וועדות
המסנה במסך תקופת הכנסת הסניה. במוטב הראסון
הוועדה הלכה לפי שיטתו של רובין; במוטב הסני היא שלחה ועדות מסנה
לפי הצורך. המספרים מראים שבמוטב הראסון קיימה המליאה 121 יסיבות,
ועדות המסנה 96 יסיבות. במוטב הסני בו הופעלו באופן אינטנסיבי
סתי ועדות מסנה היו 85 יסיבות במליאה, 88 יסיבות בוועדות. במוטב
הסליסי ועדות המסנה לא פעלו כמו במוטב הסני, אז המליאה קיימה 149 יסיבות.
המוטב הרביעי היה קצר יותר, ואז גם דנו בתקציב יותר טאטר כרגיל.
על כל פנים אני חושב שהמספרים יכולים להוכיח מסהו.

י. ספיר:

אני שואל לגבי ועדות אד-הוק אם הן באות
במקום יסיבות המליאה?

לא.

היו"ר י. גורי:

אם כן - אין רווח גדול. אם הן באות כתוספת -
השאלה כמה חברים יכולה להעמיס על עצמם.

י. ספיר:

ס.י.

לעומת זאת הייתי מציע, היות וסתי ועדות מסנה אלו תהיינה קבועות, חלוקת החברים לא תהיה קלה, כי החברים ירצו להסתתף באותם הנושאים שהם מספלים בהם. אני מציע שנמשיך עוד כחודש כפי שאנחנו עובדים כעת, ולאור התוכן של העניינים העומדים לפנינו, יהיה קל יותר להחליט איך לחלק את הוועדות.

היו"ר י. גורי:

לחבר הוועדה רובין אני רוצה להגיד שאני יודע שבדרך זו אנחנו מקילים בטידה רבה על עבודת הוועדה ומקדמים את עבודתה. הוסכם שבמקרה שאין חילוקי דעות בוועדת המסנה העניינים מובאים למליאה רק לידיעה ולאישור. זה קימוץ רב.

י. בדר:

בזמנו היתה הסכמה שבועדת מסנה שאינה מספלת בדברים שבמסכות אכסלרוביכית של הוועדה מותר להכניס לסיעה שהיא בעלת חבר אחד חבר כנסת שאינו חבר ועדת הכספים. אילו היו מסכימים לזה גם הפעם, אולי זה היה מקל על מצבו של רובין.

היו"ר י. גורי:

אתה יודע שאפשר לנהוג כך לגבי ועדה מקרית, ולא לגבי ועדת מסנה שהיא חלק מוועדת הכספים והיא קבועה.

לפני שנעבור לסדר היום אני רוצה לברך את מר סמחה גולן שנכנס לתפקיד מנהל מסד האוצר, ואנחנו מבטיחים לו עבודה מסותפת, קואופרציה טובה. הוא מצדו בוודאי יעשה הכל כדי לקיים אתנו עבודה טובה.

לי באופן מיוחד יש סיפוק לראות פה את סמחה גולן, מאחר שעוד לפני עשרות שנים קיימנו עבודה מסותפת בהסתדרות, ואני למדתי להכיר ולהעריך אותו ואת עבודתו. אני שמח שהוא עלה בסולם המעלות של העבודה הציבורית, כי הנהלת מסד האוצר זו עבודה ציבורית בסולם המעלות הגבוה.

אנחנו עוברים לסדר היום. אני רוצה לבקש את סד האוצר להקדים איזה דברי הסבר קצרים לתקציב הנוסף. אינני מבקש להיכנס לפרטי פרטים של כל סעיף. הוועדה מבקשת הסבר על יסוד המספרים, אם יש הבטחון הגמור שהערכות של סד האוצר על סיעור ההכנסה עד סוף שנת הכספים - על מה הן מבוססות, ואם יש בטחון שההכנסה המסוערת הזאת תיכנס למעשה.

אשר להוצאה ליקטתי מדברי הפתיחה של סד האוצר את המספר וריכוזתי אותם בצורה כזו: מתוך 113 מיליון, 27 מיליון בדזרבה להקלת הטעב הקופתי של האוצר ו-83 המיליונים הנותרים מיועדים 40% לצרכי עליה, 10% פגעי טבע, 15% להשלמת מפעלים לקידום הייצור והפיתוח, 15% להגדלת פעולת הסירותים, 10% להוצאות המסק הסגור ו-10% להוצאות טונות. חברי הוועדה ודאי רוצים לדעת כיצד מצטרפים הסכומים האלה מס. לאחר מכן יהיה לנו יותר קל לדון בתקציב ההוצאה. אשר לתקציב ההכנסה הטאלה היא כללית. אין צורך להיכנס לכל סעיף, אלא מספיק אם התשובה תתרכז בעבודת החלוקה לארבעה סעיפי הכנסה כפי שנוסחו בתקציב: רגילה, סועבת, הכנסות מסד הדואר והתחבורה, והכנסות מקרנות תמורה, תסלום חובות ועוד.

מר א. ארנון:

אתחיל בהסבר קצר על ההכנסה בתקציב הרגיל. אני צריך להדגיש שההכנסה הרגילה, חוץ מההחלטות של הכנסת. בסוף אוגוסט מבוססות על המסים הקיימים כמו שהיו בהתחלת השנה והן תוצאה מפעילות יתר בססק, באופן מיוחד מס קניה ומגביה יותר טובה מאשר חשבנו בתחילה, באופן מיוחד מס הכנסה. חלק ניכר מההיסלטים הם תוצאה מהחלטת הכנסת בקשר עם עליה מצפון אפריקה. חוץ מזה מופיע עכשיו במכס כללי ההיסלטים שבאים או המכס שמסלטים על היבוא של הסחורות שבאו בשנה שעברה ובתחילת שנה זו דרך חנויות מקריפ, ולפי השיטה החדשה המססלה מביאה אותם בעצמה, וזה נותן הכנסה סמופיעה גם כן באופן ניכר בחלק העיקרי בערך 90% בסעיף המכס הכללי.

ס.י.

בחלק א' אנחנו מעבירים 9 מיליון לירות לחלק ד', זה סייד למסים בקטר עם עליה. ההך הכל של ההיסלים בקטר עם עליה הוא 11.5 מיליון לירות, ובדבר ההסבר תראו סמ-11.5 מיליון אלה 2.5 מיליון נסארים בחלק א' כדי לתת כיסוי חלקי להוצאות בתקציב הרגיל, להוצאות העליה החדשה. 9 מיליון עוברים לחלק ד' לכיסוי חלקי בקטר עם הסיכון בטביל העליה החדשה.

בהכנסה המועברת מופיע באופן אוטומטי במס הכנסה 7.5% סמיועדים לחינוך. העיריות נותנות את זה כחלקן בחינוך הממלכתי. יש 5% תוספת במס קניה, כמעט 1/2 מיליון, ויש שלושה מעיפים קטנים בקטר עם הוצאות אדמיניסטרטיביות של קרן הנדסות, מלווה חובה ומלווה עממי.

בחלק ג' מופיעה הכנסה יותר גדולה ממפעלי התחבורה. הדואר - 2.5 מיליון, כתוצאה מהגדלת מספר המכתבים; 1/2 מיליון בערך תוצאה מעליית התעריפים שצריכה להתחיל ב-1.1.56. מנמל חיפה ויפו הכל תוצאה מיבוא ויצוא יותר גדול, באופן מיוחד יבוא יותר גדול מאשר בהתחלת השנה.

סכום גדול מופיע בחלק ד'. 9 מיליון שבאו מחלק א', אבל הסכום העיקרי הוא קרן תמורה, 23 מיליון, אשר הם מחולקים. 13 מיליון שבינתיים קיבלנו ו-10 מיליון שיש לנו עוד לקבל עד סוף השנה בקטר עם קרן תמורה של הסחורה שאנחנו מקבלים מעודפי מזון מארצות-הברית. היו שלושה הכנסים, פעם בקטר עם הנצורת, פעם בקטר עם עודפי מזון, ועכשיו הסכום חדש בקטר עם מלאי. ואלה הסכומים: 3.2 מיליון דולר קיבלנו בפעם הראשונה בקטר עם הנצורת; עכשיו קיבלנו 4.7 מיליון בקטר עם ההסכם השני ו-17.1 מיליון דולר בקטר עם ההסכם האחרון, מזה רק חלק עובר לקרן תמורה של תקציב הפיתוח, חלק נשאר לזכות האמריקאים פה.

בקטר עם התכניות שאנחנו רוצים לבצע, עדיין לא מבצעים שום תכנית, הכסף נמצא בבנק ישראל, השלטונות אינם מבצעים שום תכנית בלי הסכם עם הממשלה, אבל האינציאטיבה באה מהצד השני.

אני צריך להוסיף שבמידה שאנחנו מקבלים סחורות סמיועדות למלאי, שאנחנו צריכים לסלם אותם מהסעיפים שיש לנו בתקציב בקטר עם הגדלת המלאי, זה מופיע בתקציב המקורי 20 מיליון לירות, עכשיו בתקציב הנוסף 15 מיליון, זה מופיע עם סכום של 5 מיליון מלווה ממסודות כספיים שהכנסת איסרה, חוץ מזה מתברר שאנחנו מקבלים ממלונות פנימיים ומסודות פיתוח 7 מיליון יותר ממה שהערבנו, ופה מופיע גם סכום של 10.7 מיליון, 3.5 מיליון הלוואה לזמן ארוך שקיבלנו בעצם כבר בשנים הקודמות.

יש בעיה של עליה שהביאה לנו הוצאות יותר גדולות, ההוצאות האלה מופיעות במספר מעיפים. קודם כל מופיע בתקציב הרגיל במסדר החינוך, הואיל והעליה החדשה הביאה לכך שהיה צורך להגדיל את מספר המורים.

למסדר העבודה הזקצב סכום יותר גדול, כי שם הופיעה הדרישה להגדלת התקציב לתעסוקה ב-7 מיליון לירות וחינוך מקצועי ב-1/4 מיליון.

במסדר הסעד מופיע סכום של 135 אלף לירות, סקטור גם כן עם העליה החדשה.

בחלק של ההוצאות לתקציב הפיתוח מופיע סכום גדול בקטר עם הסיכון. ישנו סעיף של בניית 2,000 יחידות לסיכון לעליה החדשה מצפון אפריקה - 5 1/4 מיליון לירות.

יש סעיף שני שהוא תוצאה מהחלטות בקטר עם ועדת סבר 1955, מופיע סכום של 2.6 מיליון נטו, זו תוצאה מתוספת הסכר. תוספת סכר, לא כולל בטחון, היה 6 1/4 מיליון בטביל 9 חודשים, מ-6 1/4

ס.י.

מיליון המטרדים עשו קימוצים ב-2 מיליון, ויש 1,65 מיליון סמופיעים
אחר כך בסעיפים אחרים בתקציב זה.

ההערכה שלנו היא שבסנה הנאה העלאת השכר תבוא
רק בקשר עם החלטות ועדת השכר. זה יעלה למדינה 13-14 מיליון לירות.

יש מספר סעיפים שהם תוצאה מחוקים או מהחלטות
ספויימות של הכנסת. אני רוצה פה להגיד שזה חל גם על הסעיף, סלפי תיקון
חוק שהכנסת אישרה ביוני 1955, יש סכום רציני במסדר החינוך והתרבות בקשר
עם חינוך חובה סדור תוספת; יש במסדר הפנים הוצאות בקשר עם הבחירות
לפי החלטת ועדת הכספים. בקשר עם הגדלת ההוצאות במועצות הדתיות יש תוספת
של 170,000 לירות במסדר הוותות; היתה החלטה בקשר עם פיזויים - 600,000
לירות, זה מופיע באופן מיוחד בתקציב הרגיל.

אחר כך יש 22 מיליון לירות הוצאה בקשר עם הוזלת
מצרכים חיוניים ועידוד היצוא. פעם הערכנו שנקבל 23 מיליון לירות,
קיבלנו רק 6.5 מיליון, יש לזה מספר סיבות, אחת מהן היא סמ-1.10 העלינו
את הסער בטביל המוסדות מ-130 לירה לדולר ל-1.50 לירה לדולר. חוץ מזה
הם מסלמים במסך כל השנה בקשר עם העברות כספים סמיועדים לבניה -
1.80 לירה לדולר. בכל אופן בתחילת הסנה; היתה נטייה ממספר מוסדות שהביאו
יותר מחזרות מאשר כספים, ובהעברת מחזרות אין הבדל בסער בכלל. זה הביא
לדריסה של עוד 16.5 מיליון לירות. חוץ מזה מופיע עכסיו סכום חדש,
4 מיליון בקשר עם עידוד ליצוא, יחד זה 20.5 מיליון לירות. 1.5 מיליון
זה תוצאה מסינויים של מחירים גם בסוקי העולם וגם בקשר עם סובסידיות
סנתנו כדי למנוע עליית מחירים. בסעיף תקציבים מיוחדים מופיע סכום
של 15 מיליון לירות, הוא מיועד להגדלת המלאי.

הסעיף האחרון סמופיע בסכומים רציניים זה מספר
הבטחות שנתנו בתחילת השנה בידיעת כל הכנסת, בקשר עם מפעל האסלג שכבר
ידענו מתחילה ש-5 מיליון בתקציב לא יספיקו, ו-600 אלף לירות עבור
מסדר הבריאות בקשר עם תיקונים ובניה חדשה בבתי-חולים.

בסעיף אחרון מופיע בסיכון התשלום של 9 1/4 מיליון
לירות שהודענו על כך בוועדת הכספים בשנה שעברה בזמן התקציב הנוסף.
אז הכנסנו סכום של 8 מיליון, הודענו שיש לסלם בקשר עם הסיכון של
1952/53/54, זה הגיע ל-5 1/4 מיליון לירות. ב-1954 - 8 מיליון. עכסיו
אנחנו גוטרם את החשבון ובתקציב הזה מופיע גם בהתייטבות וגם
בסיכון 9 1/4 מיליון לירות, כדי לאפשר את התשלום החוקי, כדי לחסל את
הענין של הסיכון ל-1952/53/54 בקשר עם ההתייקרויות שהיו אז.

בקשר עם הסיכון הזה אין יותר חובות. בקשר
עם התכנית התלת-סנתית מופיע סכום של בערך 12.5 מיליון בתקציב. יש פירוט
בדברי ההסבר, ואנחנו מבקשים את הסכום הזה כדי לאפשר תשלום לקבלנים
שהקדימו את העבודה בקצב יותר מהר מאשר תיארו בתחילת השנה.

ה. רובין: האם 9 1/4 מיליון באים כדי לסלק התחייבויות קודמות,
מה הבטיים להנחה שאפשר להוסיף 15 מיליון ולדבר
על ידי כך על שיפור המצב הקופתי. אינני מבין את ההצדקה של צירוף
התקציבים המיוחדים של 15 מיליון ל-9 ו-2. הוא מופיע באופן סזורף.

מר א. ארנון: 15 מיליון זה סכום שאנחנו לא רוצים להוציא,
זה עודף. 12 מיליון כבר הוצאו, ואנחנו בעתיד
לא צריכים להוציא. אז במידה שאנחנו מדברים עכסיו על התקציב, יש שלוסה
סעיפים יחד של 27 מיליון סמופיעים בתקציב ההוצאה שאנחנו לא צריכים
להוציא, וזה מספר את המצב הקופתי.

סר האוצר ל. אשכול: הסברתי כבר פעם את הענין הזה. בניה שיש לנו
13 מיליון לירות שנכנסו, באיזו יטיבה אמרתי
שהייתי כותב פשוט רזרבה שאין נוגעים בה. למה לך רזרבה? האוצר היה
סמח שלא יגעו בזה, וזה מקל על המעטסה סרונצת על האוצר. אם כסף לא
ייכנס, הקפיץ הראשון סיקבל את המכה זה 15 מיליון אלה. אבל אם יקרה
דבר יוצא מהכלל בקשר עם המצב הבטחוני אפשר להגיד מלאי זה כמו קופה.

ועדת הכספים
20.12.1955

ס.י.

בניח שתהיה לנו דלת לסטה חודשים ולא ל-3-4, אז אפשר להגיד: אנחנו עשירים, אנחנו מפילו יכולים ללכת לבנק ישראל, להגיד: הנה לך דלק, כמה זה גרוע מזהב. אבל 15 מיליון בכלל לא מוציאים, הם עוד לא נכנסו.

ס. קלטר:

יש לי כמה שאלות לטר האוצר ולטר ארנון. לאור הביקורת בכנסת על התקציב הנוסף, אני רוצה לשאול אם היה בסיון מצד משרדי האוצר לעבור סניף על התקציב הנוסף ולברוק מה ניתן באמת לקצץ ומה העלו לאור הביקורת הזו אם היתה כזאת. אני מניח שטר האוצר ודאי לקח לתסומת לנו כל מה שדובר על-ידי חברי הכנסת בוויכוח, מסוים כך אני שואל מה הסכומים שאפשר לקצץ.

בסעיף הכנסות מופיע ענין של סלט, 8 או 9 מיליון שצריך להכניס. לאור הצמצום של הבניה, זה מסתקף גם בקשר עם פיטורי 200 פועלים בבית-החרושת "נשר" שכיום מצמצם את התוצרת שלו מתוך חוסר שוק. הבניה מצטמצמת בגלל יוקר הבניה, ואחד הדברים הוא ההיסטלים. למשל סלט, הוא עולה 25 לירות בבית-חרושת, וכך זה עולה 82 לירות, ועובדה זו מייקרת את הבניה. האם יש בסחון שאותו הסכום שטר האוצר קבע באמת ייכנס? אם כל הפוליטיקה של האוצר היא לצמצם את ההכנסות, הרי שגם זה יצטמצם.

בסעיפי הכנסה אין סום דבר בקשר עם קרן תמורה של סלווה העצמאות והפיתוח. בהודמנות זו היינו צריכים לסמוע דו"ח מטר האוצר מה שכנס מהמלווים האלה הסנה, אם יש כבר אומדן כלשהו, אם זה לא עלה על האומדן, ואם לאור התגבורת שיסנה בארצות-הברית אי אפשר לקחת את זה בחשבון, אולי אפשר על-ידי כך להקל על דברים אחרים.

בקשר עם סעיפי ההוצאות, אני מניח שיושב-הראש ינהג בצורה זו שבקשר לכל סעיפי ההוצאות הראשיים יוזמנו מנהלי המשרדים שייתנו הסברים לפרטים הטובים, ביחוד בחלק שנמצא בתקציב הפיתוח. אולם אני רוצה לשאול בקשר עם המשרדים. בתקציב הרגיל בסעיפי ההוצאות יש 16 מיליון לירות, מתוך זה יש 7 מיליון הקטורים בתעוקה. בקשר לסאר ההוצאות הייתי רוצה לסמוע האם היה הכרח לפני גמר שנת התקציב להקציב למשרדים אלה 8 או יותר מיליון לירות.

בקשר ל-135 אלף לירות שהוקצבו למשרד הסעד. מבין לקחו בדיוק את הסכום הזה. הייתי מבקש להזמין את מנהל משרד הסעד, ולדעת מדוע הוא דורש סכום כה גדול של 135 אלף לירות בקשר עם עניני עליה? אנחנו יודעים שבאים עולים, לא כולם נכנסים לתעוקה, יש הרבה מקרים סוציאליים. האם יש צורך ב-135 אלף לירות?

מדוע הסכום לעידוד היצוא מופיע בתקציב הרגיל ולא בתקציב הפיתוח?

בקשר עם העלאת המכס על סחורות הסובאות על-ידי הסוכנות. לפי העתונות זה יסתכם ב-24 מיליון לירות, זה קטור גם עם העלאת שער הדולר ל-180 לירה. האם זה יכסה את הדבר, או שעל-ידי כך נפסיד? רצוי שחברי הוועדה יסמעו גם על כך.

י. ספיר:

הייתי מציע לעת עתה לדבר רק על תקציב ההכנסה. באשר למס הכנסה - האם תוכל לזכור מה היתה ההערכה של ההקטנה באומדן ההכנסה כתוצאה מן ההקלות שהוחלט עליהן בדיון על התקציב של 1955/56.

(ב) האם מישהו יוכל להגיד לנו האם יש מושג על פיגורים של חובות במס הכנסה עד אותו תאריך? ב-31.3 תסתכם ההכנסה של מס הכנסה ב-22 מיליון יותר. האם יש מושג מה יהיה סך הכל של הפיגורים עד אותו תאריך?

ביחס למכס, יש סכום של 9 מיליון לירות. האם זה כל התקציב שיטנו בתקציב ההכנסה של 54 או 56 מיליון לירות, כל הסכום שייכנס מתוך ההיסטלים הרוחפים מחוץ להיסטלים ב-1955/56 שסתכמים ב-9

ועדת הכספים
20.12.1955

מ.י.

מיליון או זה רק חלק מהסכום, מה היתה ההכנסה לפי המצב שהיה בטרם או באפריל 1955, כאשר אוסר התקציב, אני גם מתייחס לבלו וטסים אחרים. כמה נכנס באופן יסיר או ייכנס עד סוף השנה מההטלים הנוספים שנעשו בשנה זו.

עכשיו יש עוד בקורה. יסנם היטלים שהכנסת כבר איטרה בזמנו. יסנם היטלים שהוטלו בינתיים, מה הוא בערך הסכום של מה שהכנסת החליטה, ומה הסכומים שנכנסים עכשיו לפני שהאוצר קיבל את האיסור?

יש כאן סעיף של מס בולי הכנסה. היתה גם תוספת של היטל על הבולים. האם זה מכוון לאותו סעיף שכבר דובר עליו, כסדובר על הגדלת מס הבולים מתוך נימוק שבזמן שיצרו את התקציב של 1955/56, והיה צורך לאסר אותו אחרי זה כדי להביא את התקציב. אם זה נכון שנכנס כל מה שהיה בתקציב + מיליון לירות. אז למה היה צריך להטיל עוד מס בולים?

בענין מס ההכנסה המיועד לחינוך יש 1.5 מיליון לירות, נוסף לסכום של 9.5 מיליון, יחד זה 11 מיליון. מה הוא הסכום הכולל לתשלום של מסכורת המורים לבתי-הספר שהמסלה קיבלה על עצמה תמורת ההכנסה הזאת באותה השנה. או מה העודף מעל ההתחייבות של המסלה.

בענין הדואר והנמלים, יש לי שאלה לא לענין ההכנסה, זה קצת נוגע להוצאה. האם יש מוסג - היות וחלק מהסכומים האלה עובר לענין של בלאי - האם יש מוסג כמה הוא הבלאי הנכון אם לעשות אותו באופן מסחרי. אני מדבר רק על הנמלים. בעיית הרכבת היא בעיה בפני עצמה, אבל ביחס לנמלים, במידה שהסכום של הבלאי שמעבירים מתוך ההכנסה הנוספת הוא גדול מאשר בלאי מסחר מתקבל על הדעת, יש פה אפשרות של הקטנת המסים של הנמלים, ויש סוגים מיוחדים של אכספורט שלאחר הקלות שנעשו עוד סובלים ממסי נמל. הטענה של היצואנים היא צבד כל ההוצאות, אבל לגבי המסים בלבד, יש לי הדו"ס שפה יש עודף של סכומים למעלה מבלאי מסחרי ומסלתי, ומן הראוי היה להקטין את המסים כדי להקטין את ההוצאה ולא להעביר אותה לבלאי.

ביחס לענין של 22 מיליון, חסר בהכנסה 16.5 מיליון. פה החשבון אינו מתאים. זה הופיע בהוצאה של הסובסידיות, וזה נובע ממחסור בהכנסה. עד כמה שאני זוכר החשבון היה חצי לירה ל-46 מיליון דולר, סצריך היה אז לתת 26 מיליון לירות. לא בכל נטל סילמו במסך כל השנה 20 גרוש נוספים, אלא רק מאוקטובר.

אם אני מבין נכון את מבנה התקציב, הסכום הזה לא עובר למסדר החינוך אלא לקופת האוצר, 1.5 מיליון לירות של ההכנסה המועברת.

האוצר מסלם את זה לקופת מסדר החינוך. סר א. ארנון:

הסכום של 1.78 מיליון, אין ביחס אליו כל פירוט. בחלקו הגדול זה פתיחת כיתות חדשות, זה לא ענין של הכנסה מועברת. י. ספיר:

יש פירוט על 3.28 מיליון, זה 1.78 מיליון + 1.5. סר א. ארנון:

החינוך היסודי זה 1,941,000 לירות, אינני יכול לדעת אם זה מסכורת או כיתות חדשות. 1.2 מיליון לירות האם זה תשלום בעד מסכורת נוספות? זה עדיין לא עונה לי על השאלה הראשונה שלי. י. ספיר:

יש לי שאלות מעטות מאד. ח. רובינ: קראתי בעתון ושמענו על העלאת תעריפי הדואר. בדברי ההסבר כתוב שההכנסות של מיליון של הדואר קטורות עם הגדלת התעריפים. אני רוצה לדעת איפה זה מוצא את ביטויו. בדברי ההסבר לא נאמר שזה נלקח בחשבון, נאמר דבר אחר: שזה נובע מהרחבת הסירותים. אז איפה זה מוצא את הביטוי התקציבי, ההכנסה המקורה.

ד.י.

מס קניה, בהסבר נאטר שזה נובע בעיקר מהחנות הייצור. לפני כמה ימים הופיע צו על מס קניה, הוגדל מס הקניה על סורה של חומרי בנין, מצרפות, חרטינה ועוד. אני שואל כמה באה ההגדלה, ואם ההגדלה הזאת צריכה לבוא עוד מהעלאת תעריפים נוספים.

אותה שאלה לגבי הכנסות ממכס.

בקשר עם בולי הכנסה, האם ההכנסה צריכה רק תוספת של מיליון, ואם זה צריך לבוא רק מהחשבונות סרוצים להרחיב את זה, או האם זו עליה כללית מעל לאומדן סבתקציב המקורי. האם יש קרנות הסוואה או קרנות אחרות בעלות אותה המהות שאינם מופיעים בדברי ההסבר?

על ההכנסה אני רוצה לסאול שאלה אחת כללית: האם ההכנסות המקורות היותר גבוהות צריכות לבוא על יסוד הגדלת היטלים או תשלומי חובה, על יסוד המסים הכללי יסירים הקיימים, או אם יש גם תוספת של מסים כדי להסיג את ההכנסות המקורות.

1. סווייב:

כמה שאלות כלליות.

רציתי לבקש את סר האוצר להסביר את פרטת הגרעון הלוחץ על קופת הארצר, זו פרטה מאד לא ברורה וקצת מתומה. אם מצרפים את המספרים שאתה רגיל לתת בסנים האחרונות, הם דורשים הסבר. 90 מיליון לפני שנה, 150 מיליון עכשיו. בינתיים הורדת, ומה שאתה פוריד יוצר יותר רזרבה, הגרעון גדל. תעשה פעם חשבון ותסביר לנו.

נדמה לי שחמר בתקציב סעיף סיתן הסבר על כל הפעולות של דימאז'יו ביצוא. צריכות להיות הכנסות שזה שהיצואן מוכר את הדולרים לאוצר מקבל 10% פחות. באיזה שהוא מקום צריך לראות את ההפרט. האם זה נכנס לחשבון כולל? גם קניות של המססלה, שהיא מביאה למסל מתורכיה, וגם גביית דולרים מיצואנים בורדים.

רציתי לסמוע איך מתפתח הענין של הכנסות מבלו על טבק. אני שומע מבעלי בתי-חרושת שכנראה החסרות היו מבוטאות על כך שהעלאת הבלו האחרונה נדמה לירידת הצריכה במינים העיקריים מהם מרוויח האוצר הרבה, וגדלה הצריכה במינים זולים. אותו הדבר לגבי המסקנות לאור הענין הזה.

בקשר למכס - אני חושב שלא נוכל לוותר על הזמנת מנהל מכס ובלו. פה שאל כבר ספיר לגבי היטלים רבים שאינם מקובלים בעולם. מכס על אריזות - איפה זה מקובל. ויש לברר גם מה זה עלול לתת לאוצר.

בקשר לקרן התמורה סמר ארנון הרחיב עליה את הדיבור, אולי היה קצת מסביר יותר את הענין, את ההכנסות של 23 מיליון. מה הסיכום הסופי בקשר לקניות העודפים סאמריקה, אם יש קניות. האם מסלמים להם 1/3 בדולרים ו-2/3 בלירות ישראליות? אני רוצה לדעת איפה זה מופיע.

אתה הערכת ב-10 מיליון לירות הכנסה מקרן התמורה מ-17.3. זה נראה קצת פחות מדי, ולכן אני מבקש שיינתן הפירוט.

לסאלתו של חבר הוועדה ספיר בקשר לתעלומת 22 מיליון לירות של מוסדות. הסאלה היא האם זה תוצאה מירידת העברות בדולרים בהסוואה עם האומדן או תוצאה של איזה דבר אחר.

לגבי מס הכנסה נצטרך להזמין את אנשי המסרד. כל ההערכה וכל התוצאות הן כנראה בניגוד למה שתיאר לעצמו סר האוצר כשהגיש את התקציב, אנחנו עטינו חשבון שהקלות שאתה נותן תעלינה 20.5 מיליון לירות לקופת האוצר. מזה היו 12 מיליון לעצמאיים. אנחנו רוצים להוכיח שאתה לא נתת.

ס.י.

א. בהיר:

בסמך ההכנסה, אני מציע לבקש את סך האוצר להוסיף להכנסה עוד 25 מיליון לירות בטביל בטחון, חוץ מהתקציב המיוחד, עד 1.4, כי בתקציב ההוצאה אני רוצה להציע להוציא 25 מיליון לירות בתקציב הבטחון. אני מניח שלא נוכל במסגרת של 25 מיליון לירות להסתדר עד 1.4, ובטביל לא להכניס את האוצר לסיכון של חובות, שמענו כבר בדיוק על כך שסך האוצר כבר הקציב הקצבות במטבע ישראלי. במטבע זר יש לו שתי אפשרויות: או להקציב ולרסום לחוב או להקציב כשיהיה לו כיסוי במטבע ישראלי. בשני המקרים אני רוצה להציע עכשיו, ואני צנוע מדי, כי אני רוצה הייתי להציע 100 מיליון ולא 25 מיליון לתקציב הבטחון. אבל מתוך הנחה שהכירור על התקציב הנוסף ילך במהירות ויהיה עוד דיון על תקציב אחר אני מציע עכשיו רק 25 מיליון לירות.

(ב) שר האוצר הסכים סבהזדמנות הדיון על התקציב הנוסף אנחנו נקבל את כל החומר בקשר עם עניני הסיכון, לא נחכה עוד שלוש חודשים עד התקציב הגדול. אלה חובות בקשר עם 1952/53.

עכשיו אני מבקש גם את שני התקציבים התלת-סבתיים לבצע, את ההוצאה, את החוב, כי אני רוצה להציע גם הצעות בקשר עם התקציב הנוסף בענין תקציב הסיכון. אני לא מסתפק ב-17 מיליון לירות שהוכנסו פה.

ועוד דבר: אני מבקש את סך האוצר להגיד לנו את דעתו על שני האובייקטים אשר לפי דעתי צריכים להיכנס לתקציב הנוסף והם כביש מתימנע לאילת, כי בתימנע מתחילים עכשיו לעבוד והבעיה היא אם הפועלים יגורו באילת או בתימנע. ודבר שני: בנין כביש סדום - עין-גב.

(לאחר מכן נתכנסה ישיבה מסותפת של ועדת הכספים עם ועדת החוץ והבטחון -

רסם אפ.)